

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové, soudce Mgr. Daniela Burdy a soudkyně Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobkyně: **Z. Š.**
bytem X,

proti
žalované: **Česká advokátní komora,**
sídlem Národní 118/16, 110 00 Praha 1,

o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 27. 10. 2025, č. j. 10.04-000113/25-0002, a ze dne 27. 10. 2025, č. j. 10.04-000114/25-0002.

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalované se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně se žalobou podle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), podanou u Městského soudu v Praze („městský soud“) domáhala vyslovení nicotnosti, eventuálně zrušení dvou v záhlaví označených rozhodnutí (dále jen „*napadená rozhodnutí*“), jimiž jí žalovaná neurčila advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.
2. Z rozhodnutí č. j. 10.04-000113/25-0002 („rozhodnutí č. 1“) vyplývá, že žalobkyně požádala o určení advokáta k zastoupení v řízení vedeném Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 22 As 171/2025 o kasační stížnosti proti rozsudku zdejšího soudu ze dne 30. 6. 2025, č. j. 17 A 4/2025-37. Žalobkyně ve své žádosti neuvedla ani datum doručení rozhodnutí, proti němuž podala opravný prostředek, ani datum zahájení řízení u Nejvyššího správního soudu, proto žalovaná uzavřela, že žalobkyně neprokázala včasné podání žádosti o určení advokáta. Žalovaná dále toto rozhodnutí odůvodnila tím, že žalobkyně v žádosti neuvedla jména dvou oslovených advokátů, kteří jí odmítli poskytnout požadovanou právní službu, a tedy neosvědčila, že si nemohla zajistit právní službu jinak (na smluvním základě) dle ust. § 18 odst. 2 zákona o advokacii.
3. Z rozhodnutí č. j. 10.04-000114/25-0002 („rozhodnutí č. 2“) vyplývá, že žalobkyně požádala o určení advokáta k zastoupení v řízení vedeném Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 22 As 173/2025 o kasační stížnosti proti rozsudku zdejšího soudu ze dne 17. 7. 2025, č. j. 10 A 14/2025-39. Žalovaná toto rozhodnutí odůvodnila jednak tím, že žalobkyně neprokázala včasnost své žádosti, neboť neuvedla ani datum doručení rozhodnutí, proti němuž podala opravný prostředek, ani datum zahájení řízení u Nejvyššího správního soudu, a jednak tím, že žalobkyně neosvědčila, že si nemohla zajistit právní službu jinak dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii, neboť ve své žádosti neuvedla jména dvou oslovených advokátů, kteří jí odmítli požadovanou právní službu poskytnout.

II.

Argumentace žalobkyně, obrana žalované a jednání ve věci

4. Ve vztahu k oběma napadeným rozhodnutím žalobkyně namítá, že jsou jejich výroky vnitřně rozporné. Žalovaná v nich uvedla, že se neurčuje „*advokát k poskytnutí právní služby za úplatu dle § 18c zákona o advokacii*“. Zákon o advokacii však podle názoru žalobkyně ani po novele účinné od 1. 1. 2024 nepočítá v ust. § 18 odst. 2 s určením advokáta za úplatu, když toto ustanovení nadále obsahuje pouze právo na určení advokáta k poskytnutí a) právní porady podle § 18a a b) právní služby podle § 18c, tj. bezplatné právní služby.
5. Právě namítaná absence zákonné úpravy pravidel pro určení advokáta za úplatu představuje jádro žalobní argumentace. Žalobkyně má za to, že žalovaná nebyla oprávněna rozhodnout podle § 18c zákona o advokacii a požadovat splnění podmínek stanovených v § 18 odst. 2 a § 18c odst. 3 zákona o advokacii, neboť tato ustanovení nebyla novelou zákona o advokacii účinnou od 1. 1. 2024 dotčena. Žalovaná tak nastavila podmínky pro určení advokáta za úplatu bez zákonného podkladu. Povinnosti však mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod. Žalobkyně pokládá z tohoto důvodu napadená rozhodnutí za nicotná.

6. Žalobkyně poukázala na to, že nový formulář *Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu* (§ 18c odst. 4 věta druhá zákona o advokacii), který je přílohou č. 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 120/2018 Sb., obsahuje povinné údaje, které vyplývají z § 18 odst. 2 zákona o advokacii (ustanovení zástupce soudem a uvedení jmen dvou neúspěšně oslovených advokátů). Žalobkyně zpochybňuje, že tento formulář má oporu v nálezů Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 44/21.
7. Žalobkyně je přesvědčena, že správní soudy se dosud nevypořádaly s tím, že vedle sebe neobstojí ustanovení § 23 odst. 5 a § 18c zákona o advokacii, když prvé z nich explicitně upravuje možnost požádat o určení advokáta za úplatu, avšak činí tak podle § 18c, který neobsahuje slovní spojení „za úplatu“ a je navíc v rozporu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 44/21.
8. K otázce včasnosti žádosti žalobkyně uvedla, že dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2023, č. j. 9 As 122/2022-36, nelze zamítnout žádost žadatele jen na základě skutečnosti, že do uplynutí určité lhůty zbývá jen několik dnů. Podle žalobkyně žalovaná zatížila řízení vadami, které způsobují nicotnost, resp. nezákonnost jejího rozhodnutí, důsledkem čehož je odepření práva žalobkyně na přístup k soudu dle čl. 36 odst. 1 a práva na právní pomoc dle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.
9. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu zamítl. Konkrétně k otázce nesplnění podmínky uvedení jmen dvou oslovených advokátů, kteří odmítli poskytnout požadovanou právní službu, uvedla, že nesouhlasí s právním výkladem, který žalobkyně vyjádřila nejen v této, ale i mnoha dalších obdobných žalobách, a odkázala na již ustálenou judikaturu správních soudů. Novela zákona o advokacii účinná od 1. 1. 2024 přinesla mimo jiné nové znění ust. § 23 odst. 5, podle něhož *byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby za úplatu, hraď jeho odměnu klient podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, nedohodne-li se advokát s klientem jinak*. Toto ustanovení je ovšem nutno číst ve vztahu k ust. § 18c odst. 3 zákona o advokacii, dle něhož *nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů*. Žalobkyně žádala o určení advokáta za úplatu, a tak se nemohlo jednat o poskytnutí právní služby na náklady státu, při určení advokáta za úplatu totiž hraď odměnu určenému advokátovi klient. V takovém případě bylo povinností žalobkyně označit alespoň dva advokáty, na které se neúspěšně obrátila se žádostí o poskytnutí poptávané právní služby. Tuto zákonnou podmínku však žalobkyně nesplnila.
10. Dále se žalovaná vyjádřila k druhému z důvodů napadených rozhodnutí, tj. k opožděnému podání žádostí. Žalobkyně ve formulářových žádostech nevyplnila údaj o tom, kdy jí bylo doručeno rozhodnutí soudu, které hodlala napadnout. Žalobkyně tak neprokázala včasnost svých žádostí.
11. K jednání ve věci se nikdo z účastníků řízení nedostavil, přičemž žalobkyně se z něj řádně omluvila. Soud tedy o žalobě rozhodl bez jejich přítomnosti.

III.

Posouzení žaloby

12. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobkyní vymezených námitek, vycházel přitom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H.

13. Žaloba není důvodná.
14. Zdejší soud již opakovaně rozhodoval o obdobných žalobách stejné žalobkyně. V nynější věci soud, vycházel ze svých dříve vyslovených závěrů (viz zejm. rozsudky ze dne 20. 5 2025, č. j. 11 A 128/2024-43, či ze dne 9. 12. 2025, č. j. 3 A 91/2025 a v jeho bodu 32 další odkazované rozsudky zdejšího soudu), od kterých nenalezl důvod se odchýlit.
15. Spor mezi účastníky se vede především o tom, zda žalovaná neurčení advokáta oprávněně odůvodnila tím, že žalobkyně neuvedla a nedoložila, že jí dva oslovení advokáti odmítli poskytnout požadovanou právní službu.
16. Zákon o advokacii stanovuje pro určení advokáta k poskytnutí právní služby několik podmínek, které musí být splněny kumulativně.
17. V první řadě podmínky vyplývají z § 18 odst. 2 zákona o advokacii. Podle tohoto ustanovení *ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak (dále jen „žadatel“), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí*
 - a) *právní porady podle § 18a nebo*
 - b) *právní služby podle § 18c.*
18. Podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii pak platí, že *nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.*
19. Podle § 23 odst. 5 zákona o advokacii *byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby za úplatu, hraď jeho odměnu klient podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, nedohodne-li se advokát s klientem jinak.*
20. Z citované právní úpravy vyplývá, že žadatel je k žádosti povinen doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů tehdy, pokud se domáhá určení advokáta jinak, než na náklady státu v případech uvedených v § 23 odst. 3 zákona o advokacii.
21. V dané věci není sporu o to, že žalobkyně požádala o úplatné poskytnutí právní služby, neboť svoji žádost podala na formuláři nazvaném „Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu“ a ani později v průběhu řízení netvrdila, že by nárokovala právní službu bezplatnou. Nelze to dovodit ani z obsahu jejích podání. Poskytnutí právní služby za úplatu bylo do zákona o advokacii vtěleno až novelou – zákonem č. 349/2023 Sb., který nabyl účinnosti 1. 1. 2024. Před tímto datem zákon možnost požádat o ustanovení advokáta za úplatu nezakotvoval. Pokud se jedná o určení advokáta dle § 18c zákona o advokacii za úplatu, náklady stát nenese. A to bez ohledu na to, zda šlo o žádost za účelem zastoupení před Ústavním soudem, a nedopadá na ni proto § 23 odst. 3 zákona o advokacii.
22. Bylo tedy povinností žalobkyně splnit podmínku § 18c odst. 3 zákona o advokacii a nejen tvrdit, ale také doložit, že neúspěšně oslovila alespoň dva advokáty (srov. např. rozsudek NSS z 29. 2. 2024, č. j. 7 As 217/2023-28, bod 17). Ve světle případu žalobkyně se tato podmínka jeví jako logická. Určení advokáta žalovanou je až krajní možností poté, co žadatel dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem a nemůže si zajistit poskytnutí právních služeb jinak. Situace, v níž by se žadatel, který je schopen (zde navíc i ochoten) si právní služby advokáta zaplatit sám, mohl automaticky

obracet na žalovanou bez jakékoli vlastní snahy si advokáta obstarat, by účel § 18 odst. 2 zákona o advokacii popírala.

23. Žalobkyně netvrdí, že by tuto podmínku splnila. Již proto žalovaná nemohla žádostem vyhovět. Soud shrnuje, že žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta za úplatu ve smyslu § 23 odst. 5 zákona o advokacii s tím, že bude hradit jeho odměnu. Z tohoto důvodu se nemohlo jednat o případ hrazení odměny advokáta státem ve smyslu § 23 odst. 3 zákona o advokacii, a žalobkyně tak byla povinna dle § 18c odst. 3 tohoto zákona doložit, že se bezúspěšně pokusila oslovit alespoň dva advokáty. Neboť žalobkyně nic takového nedoložila, ba ani netvrdila, nesplnila podmínky pro to, aby její žádosti mohlo být vyhověno.
24. Není pravdou, že soudy dosud neřešili otázku, zda vedle sebe ob stojí ustanovení § 23 odst. 5 a § 18c zákona o advokacii, když prvé z nich explicitně upravuje možnost požádat o určení advokáta za úplatu, avšak činí tak podle ust. § 18c, které neobsahuje slovní spojení „za úplatu“. Zdejší soud v mnoha svých rozsudcích potvrdil, že ponechání původního znění § 18 odst. 2 a § 18c odst. 3 zákona o advokacii i po novelizaci ob stojí. Z § 18c odst. 3 je zřejmé rozdělení určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně a za úplatu, nelze tak dojít k závěru, že by se § 18c zákona o advokacii týkal pouze poskytnutí bezplatné právní služby.
25. Soud tedy již po několikáté uvádí, že povinnost uvést v žádosti jména dvou advokátů, kteří odmítli žadateli právní službu poskytnout, nepovažuje za protiústavní. Jde naopak o logický a přiměřený požadavek. Soudu není zřejmé, proč žalobkyně svými opakujícími se žádostmi neustále zatěžuje žalovanou, aniž by se řádně a věrohodně pokusila si nejdříve právní pomoc za úplatu obstarat sama.
26. Soud dospěl k závěru, že žalobkyně nesplnila přinejmenším jednu – výše rozebranou zákonnou podmínku pro určení advokáta žalovanou. Proto již neposuzoval, zda ob stojí i druhý důvod nevyhovění žádostem spočívající v nikoli včasném podání žádostí, respektive v neprokázání naplnění podmínky včasnosti žádostí. I kdyby soud konstatoval v tomto ohledu důvodnost žalobních námitek, na zákonnost napadených rozhodnutí by to nemohlo mít vliv.
27. Soud uzavírá, že napadená rozhodnutí netrpí žádnou z vad, která by mohla způsobovat jejich nicotnost (§ 77 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) či nezákonnost. V daném případě pro vydání napadených rozhodnutí existoval zákonný podklad, a sice shora citovaná právní úprava obsažená v zákoně o advokacii, kterou žalovaná v rozhodnutích o žádostech žalobkyně správně aplikovala.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

28. Ze shora uvedených důvodů soud žalobu neshledal důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
29. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s odst. 7 s. ř. s. Ve věci úspěšné žalované nevznikly náklady řízení nad rámec běžného výkonu úřední činnosti. Proto jí soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H.

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21. dubna 2026

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H.